

*Огороднік Катерина Олександрівна,
Національний університет “Острозька академія”*

ОСОБЛИВОСТІ НЕВЕРБАЛЬНИХ ІНТЕРАКЦІЙ У РІЗНОСТАТЕВИХ І ОДНОСТАТЕВИХ ВЗАЄМИНАХ

У цій статті йдеться про особливості комунікативної поведінки жінок та чоловіків.

Ключові слова: Жінка, чоловік, комунікативна поведінка, гендерна комунікація.

This article deals with the peculiarities of male and female communicative behavior.

Keywords: women, men, communicative behavior, gender communication.

Спілкуючись люди рідко задумуються над тим, що характер їхньої розмови, стиль та тональність, стратегія та рухи залежать від гендерних та комунікативних чинників.

Комунікативну поведінку як жінок, так і чоловіків зумовлюють такі фактори: сформовані культурно-історичні традиції, місце проживання, вік, соціальний статус, рівень освіти і т. д. Саме тому гендерна диференціація досить помітно відображається в ситуативній мовленнєвій поведінці індивідів.

Вербальна активність більше притаманна комунікативній поведінці жінок, ніж чоловіків. Вони люблять спілкуватися та відверто обговорювати самі інтимні подробиці та моменти, як свого життя, так і чужого, а ще більше – розповідати почуті новини. Але це питання досить спірне, оскільки чимало дослідників стверджують, що навпаки – чоловіки розмовляють більше.

Дослідження та спостереження показують, що в порівнянні з мовою чоловіків в мові жінок значно рідше зустрічається вульгарна лексика. Хоча така тенденція певною мірою змінилася за останні декілька років як у молодих дівчат, так і у жінок середнього та старшого віку. Намагаючись не відставати від чоловіків практично ні в

чому, жінки поряд з представниками сильної статі застосовують у своїх розмовах все те, що раніше було доступно лише чоловікам. Найчастіше це проявляється в змішаних компаніях, або при сварках один з одним, щоб показати хто “крутіший” і більш владний.

Великий вплив на мовну поведінку людей, а саме молоді, мають субкультури. Панки, емо, хіпі, рокери все більше проникають в повсякденну мову і чоловіків, і жінок. Тут не звертається увага на відмінність між жінками і чоловіками, а тому і жаргон їхній використовується незалежно від гендерних відмінностей.

Осягання та вироблення у молоді людини навичок гендерної культури дає можливість формувати неупереджене ставлення до здібностей та статусу людини незалежно від її статевої належності, орієнтувати навчально-виховний процес на принципи егалітарності, на найповнішу самореалізацію особистості в освоєні будь-яких сфер людської життєдіяльності з урахуванням специфічних архетипів. Гендерна рівність є показником культури нації.

Простежується відмінність між статями і у зорових контактах: як правило, жінки прямо дивляться у вічі співбесідника, тоді як чоловіки намагаються уникати відвертого погляду. На думку дослідників, українські жінки значно краще аналізують емоції, настрій людини за мімікою і виразом обличчя, ніж чоловіки. Вони здатні розрізнити не менше десяти емоційних станів співрозмовника: сором, страх, відразу тощо [4:158]. Чоловіки здебільшого виділяють лише один стан – антипатію.

Тон розмови відіграє також велике значення. Дуже часто саме тон може розповісти про настрій людини. “Від 60 до 90% правильних суджень про людину, її внутрішній стан ґрунтується на вмінні розшифрувати характеристики голосу і манери говорити” [3:67].

Зазвичай жінки поводяться одна з одною як конкурентки. У різностатевих взаєминах переважно вдаються до іронії чи гніву, розмовляють на підвищених тонах. Натомість чоловіки більш дружнелюбні у взаєминах один з одним.

Отже, поняття гендерної комунікації є досить актуальним, а особливо у поєднанні з невербальним спілкуванням. Здавалося, все уже вивчено та досліджено, але з кожним роком стилі та манери спілкування змінюються, що дає поштовх для все нових відкриттів та феноменів.

Література:

1. Конєва О. В. Психология общения / О. В. Конєва. – Ярославль, 1992.
2. Лабунская В. А. Невербальное поведение / В. А. Лабунская. – Ростов-на-Дону : издательство Ростовского университета, 1986. – 135 с.
3. Стахів Марія. Український комунікативний етикет: навч.-мет. посібник / М. Стахів / – К : “Знання”, 2008.
4. Хорст Рюкле. Ваше тайное оружие в общении: мимика, жест, движение. / Рюкле Хорст – М. : Интерэксперт : Инфра – 1996. – 227 с.